

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: " 9.— " " 4.50 "

Főszerkesztő:
Dr. VARGA LAJOS.
Felelős szerkesztő:
SZATHMÁRY ZOLTÁN.



Egyes szám ára 4 fillér.
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

Iskolai év kezdetén.

(—s.) Ha egyéb nem, hát a könyvesboltok nagy reklám táblái eszünkbe juttatják, hogy itt van szeptember, az iskolaitanévnek kezdete. Megnyílnak az iskolák ajtai, sürgés-forgás tapasztalható mindenütt, pirosposzsgós falusi gyermekarcok élénkítik, szépítik az utcai tolongást. Csak a nemzeti színű zászlót nem látjuk kitűzve az iskola épületeken, pedig mily édes érzelmeket költenek fel bennünk is ez a csekély külsőség! Hát még a diák seregben annak külsőképen való kifejezése, hogy az iskola, ez a szépre, jóra, nemesre nevelő édes anya örömmel látja viszont a kebelébe sietve visszatérő, tanulni vágyó nemes ifjúságot, a hazának jövő reményeit!

Az iskolák nélkülöznek ezt a külső ünnepi díszet, ép olyan komorak, mint voltak. Pedig hát miután nevelésről van szó és mivel a nevelés a tapintatnak a dolga: ily külsőség semmiképen sem volna felesleges, sőt szükséges volna azért, hogy a tanulónak az édes szülői otthon elhagyása miatt szomorú kedélyvilágát felvidítsa az a tudat, hogy ime az iskola az ő számára ép oly meleg szeretetteljes édes otthon lesz, mint az, amelyet oly nehéz és szorongó szívvel elhagyott...

No de ez a nevelés dolga és nem a tanításé. És ez igen nagy baj. Mert a mi egész iskoláztatási rendszerünk csakis a tanítást forszirozza, a nevelést, a tulajdonképeni jellemképzést pedig elhanyagolja.

Tanítási rendszert mondunk, mert ebben a rendszerben van a hiba és nem az iskolában.

Ma a szülőnek legnagyobb gyötrelmet és aggodalmat okoz az, hogy gyermekét melyik iskolába adja: a gimnáziumba-e, vagy a reálba, vagy talán a kereskedelmi, esetleg ipariskolát járassa-e vele végig? Mert nem tudja, amint hogy nem is tudhatja, hogy vajjon az elemi iskola

rubiconját átlépett 10 éves gyermeknek melyik életpályára lesz kedve? melyikhez van, vagy inkább lesz tehetsége? hajlamai az elméleti tanulmányok széles mezejére vonzák-e, vagy a reális pályán arathatna-e sikert?

E hibás rendszer miatt de hány pályátévesztett existenciát termel az iskola! Aki a gimnáziumot elvégzi: sokkal nehezebben boldogul a műegyetemen, a technikai pályán, mint a reáliskolát végzett tanuló. Sem ennek, sem amannak — jóllehet kezében van a színjeles érettségi bizonyítvány — fogalma sincsen kereskedelmi és közgazdasági ismeretekről, a kereskedelmit végzett pedig nélküli ama másik kettő által nyújtott tudományos ismereteket és végre akár a gimnáziumi, akár a reál, akár a kereskedelmi érettségivel dicsekvő fiúnak nincsen annyi kézügyessége, amennyit az élet ma mindenkitől megkövetel.

Hibás tehát az a rendszer, mely az elemi iskola elvégzése után azonnal szakiskolába szorítja a tanulót. A szakiskolát akkor kell megnyitni a tanuló előtt, amikor az általános műveltséghez okvetlenül megkívántató általános tudást megszerezte. Amikor lelke már megittasodott az elméleti tudományoknak, a szépművészeteknek gyönyöreitől, amikor esze és keze a reális, a műszaki és közgazdasági életpályákra kellőképp kiművelve van. Amikor ennyi tudás és ismeretnek birtokában határozott alakban domborodik ki a hajlam, a vonzalom erre vagy arra a szakpályára.

Az elemi iskola legyen az elemi tudás megszerzésének a kutforrása.

A középiskola legyen az általános emberi műveltségnek iskolája, a felső iskolát, u. m. tudomány és műegyetemek, gazdasági, kereskedelmi és ipari akadémiák legyenek a felső szakoktatásnak, a tulajdonképeni szaktudományoknak otthonai.

A mily egységes az elemi iskola,

ép oly egységesnek kellene lenni a középiskolának is.

Az általános műveltség szempontjából ma is a középiskola bir a legnagyobb hivatással. De ezt a nagy hivatást nem képes betölteni a tulságos szétágazódás, a tanításnak az egységességet teljesen nélkülöző decentralizációja miatt. A kik a középiskolát — bármily kitűnő bizonyítvánnyal kezükben — ma elhagyják, lehető egyoldalú — nem kiképezetiséssel, mert erről szó sem lehet, hanem — műveltséggel bírnak. Holott ma, a találmányok és felfedezéseknek korszakában, amikor a porladozó ember a rohanó szélvész és a levegőnek birodalmát hajtja igájába, oly általános műveltséggel kell bírnia mindenkinek, aki a művelt jelzőre igényt tart, hogy tudása kiterjedjen az elméleti és gyakorlati ismereteknek egész mezejére.

A gyakorlati életben elengedhetetlenül szükséges közgazdasági és ipari ismereteket egyáltalán nem tanít a gimnázium, sem a reáliskola. Ezért van az, hogy akik ezeket az iskolákat elhagyva kilépnek a kenyérkereső pályára, semmiféle gazdasági ismerettel sem bírnak, ipar és kereskedelemhez abszolút nem értenek, a mezőgazdaságból is legfeljebb annyit, hogy a kenyér és a husagazdálkodással bizonyos összefüggésben áll. Sem háztartásukat, sem magánéletük anyagi részét a gyakorlati ismereteknek tökéletes hiánya miatt berendezni képtelenek. Vállalkozási hajlam belőlük teljesen hiányzik, törekvésük csak a hivatalnoki, ranglétszám való előmenetelben merő ki. Viszont az ipari és kereskedelmi iskolát végzett növendékek előtt ismeretlenek azok a források, amelyekből az elméleti tudománynak, a csillagászatnak, a szépművészetnek lelket nemesítő, észti művelő hatásai fakadnak.

Egységesíteni kell a középiskolát. Egységesíteni oly értelemben, hogy az általános műveltséget és a mindennapi életben okvetlenül szük-

Grabéczy fest, mos, tisztít!
Debreczen, Széchenyi-u. 42.

séges gyakorlati ismereteket megadja.

El kell törölni minden oly tantárgynak tanítását, amely az észnek fejlesztése helyett annak haszontalan fárasztását idézi elő. Ellenben tanítani kell minden középiskolában az általános elméleti műveltségi tantárgyakon felül csillagászatot, szépművészeti ismereteket, és főleg világnyelveket, a reális tantárgyakból pedig a közgazdaságot, még pedig mezőgazdasági ipari és kereskedelmi vonatkozásokban egyaránt. Meg kell honosítani a kézügyesítő ipari tanfolyamokat, hogy aki a középiskolát elvégezte, birjon legalább annyi közgazdasági ismerettel, amennyi a mindennapi élet reális szükségleteinek beszerzéséhez okvetlenül szükséges.

E tantárgyaknak terjedelmét és beosztását a tanulóknak testi és szellemi fejlettségéhez mért arányban es a mig csak lehet — szemléltetőleg kell előadni.

Igy tanítva a középiskolában: egész embereket képezhetünk a társadalomnak. Jellemeket nevelhetünk, mert a mindennapi életnek nyilvánulásait és szükségleteit látja és tanulja a növendék, felébred benne a cselekvés és bizonyos irányban való kiképzetésnek vágya. E mellett megszokja épen abban a korban azt a munkát, amelyre az életben életpályájánál fogva hivatva lesz. Nem lesz annyi dologtalan, félművelt, korán letört existencia; mindenekfelett pedig épen az iskola és a tanítási rendszer egységességénél fogva demokratizálódik a társadalom, — melyben még ma is az ipari és kereskedelmi pálya bizonyos oldalról ostoba lenezésben részesül.

Egész társadalmi átalakulást vonna maga után az ilyen egységes középiskola, — mely annál kívánatosabb, mert az átalakulás nem társadalmi osztályok közti féltékeny versengésnek, hatalmi kérdések erőszakos eldöntésének, hanem a művelődésnek minden ellentétet kigyeleltető hatásként jelentkeznek.

Ez lenne a munkának művelt társadalma, melyben a születési előnyök, a társadalmi állás és foglalkozási különbözőségeik épen a műveltség általánossága folytán eltűnedeznek.

Ily rendszerű és ilyen hivatású középiskola nem okozna annyi gyötrelmet, annyi aggodalmat így a tanév küszöbén, nem volna annyi pályatévészett, annyi korán letört ifju. És mindenek felett keletkezne egy derék, munkát tisztelő becsülő és szerető társadalom, melyben nem nézi le a magas rangú hivatalnok a cipőfoltosót és nem kergetné el a nehezen megszolgált munkabérért könyörgő mosónót a — hencegő ficsur.

Politikai hírek.

A függetlenségi párt köréből.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Az elmúlt héten számos függetlenségi képviselő érkezett Budapestre arra a hírre, hogy Kossuth hazatér. Kossuth tényleg megjött, de azok, akik azt hitték, hogy vele elintézhetik a nyár folyamán felgyülemlett politikai ügyeket, nagyon csalódtak. Kossuth egyébként is zárkózottan él, de hirtelen beteg lett, úgy, hogy teljesen visszavonult és annak, akit ő maga meg nem hív, teljesen lehetetlen bejutni hozzá.

A függetlenségi képviselők között ezért nagy a kedvetlenség, mert ha méltányoják is Kossuth betegségét, mégis hangoztatják, hogy a vezérnek többet kellene érintkeznie a párttal. A függetlenségi párt egyik legelső értekezletén szóba is fog került ez a dolog, még pedig olyan formában, hogy hibáztatják, miért nem törődik többet a párt vezetősége az országos szervezkedéssel. A néppárt tudvalevőleg nyíltan és szorgalmasan szervezkedett az egész nyáron át, főképp a felsővidéken. Az alkotmánypárttól is azt beszélik, hogy titokban, a főispánok útján, igen erős hódításokat tett, csak a függetlenségi párt töltötte tökéletes pihenéssel az elmúlt hónapokat.

A párt hevesebb tagjai tehát most azt követelik, hogy az elmulasztottakat sürgősen pótoja a párt. Keserű szemrehányások fognak elhangzani, mert erre a munkára nem az ősz, hanem a nyár alkalmas, amelyet bizony már teljesen elmulasztottak.

Hajdúvármegye területi épsége ellen.

Szabolosvármegye kiegészítése.

Küldöttség a belügyminiszternél.

(Saját tudósítónktól.) Irtunk már a szabolcsiak azon különös mozgalmáról, hogy Szabolosvármegye területének az általános választási jogra vonatkozó törvény kapcsán eszközöndő kikerekítését kérelmezi, illetve a Hajdúvármegyehez tartozó Hajdunánás rendezett tanácsu város, Hajdudorog, Hajdubátház és Téglás községeinek ezen vármegyéhez leendő csatolására a belügyminisztert feliraton kéri. A feliratot Szabolosvármegye közgyűlésének idevágó határozata alapján szeptember 2-án szerdán, jelenleg Tiszadobon tartózkodó Andrássy Gyula gróf belügyminiszternek Vay Gábor gróf főispán vezetésével egy 80 tagú küldöttség fogja átnyújtani, amely küldöttség szerdán délelőtt 9 órakor fog a Nyiregyházi vasuti állomásról külön vonaton Tiszadobra utazni.

A felirat így végződik:

A felhozott indokok alapján tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat, hogy Hajdúvármegye, Hajdunánás rendezett tanácsu város, Hajdudorog, Hajdubátház és Téglás községeinek az általános választási jog életbeléptetésére vonatkozó törvény meghozatalánál egyidejűleg eszközöndő vármegyét kikerekítések alkalmával ezen vármegyéhez leendő csatolása iránt az országgyűlés képviselőházához törvényjavaslatot benyújtani méltóztatassék.

Kelt Szabolosvármegye közönségének Nyiregyházán, az 1908. évi augusztus hó 29-én tartott rendkívüli közgyűléséből.

A vármegye közönsége nevében:

Mikecz Dezső,
alispán.

Nagyon valószínű, hogy a jó szabolcsiak álma — álomnak marad.

Dicsőfi József és az Elnémult harangok.

Érdekes irodalmi adat.

Rákosi Viktornak bizonyára legszebb regényalkotása, az „Elnémult harangok”. Már a tárgy is magára ragadja figyelmünket, az a megrázó, drámai menetű küzdelem, amely a pusztuló magyarság és az előrenyomuló oláhság közt folyik hazánk egyik veszélyeztetett pontján. De a regénynek legfőbb értéke, hogy a költőnek sikerült benne egy rendkívül vonzó alakot rajzolni, egy egyszerű református papot, Simándy Pált, akiben nem tudjuk, a lángoló magyar érzést csodáljuk-e inkább, vagy a káivnista vallásért való apostoli buzgólkodását.

Aki a regényt olvasta, soha sem felejt el azt a megható fejezetet, amelyben Simándy egy fiatal párt ad össze és amíg a templomi szertartást végzi, az ő lelkében is felgyulad az addig visszafolyt szellem az oláh pópá szépséges leánya, a hivei közt ott álló Florica iránt.

E fejezetben a költő egy esztendő beszédet, egy szívből jövő és szívbe ható imádságot ad Simándy ajkára, amelynek első felét Dicsőfi József „Templomi gondolataiból” vette, mint azt maga is megjegyzi Rákosi.

A mélyen átérzett, de egyuttal mély értelmű imádságnak Dicsőfitől eredő ez a része így hangzik:

Keresztyén társaim!

Ódakint fehér halotti lepedő alatt megdermedve nyugszik a föld s haza kergeti a mezőről a munkásembert. Ne panaszkodjunk, nem kell irtózni a téltől, ellenkezőleg áldanunk és szeretnünk kell azt. Nemcsak a tavasznak és a nyárnak, hanem a szomorú télnek is megvannak a maga örömei. De mi most ne az örömről, hanem a tanulságairól beszéljünk. A tél közelebb hozza az embereket. Mennyi család jöhet össze csupán a tél kevésbé szorgos napjaiban, — a tavasz, nyár és ősz munkái elfoglalják őket egészen és sokszor elszakasztják egymástól az egy és ugyanazon családhoz tartozókat is. A tél visszaadja őket önmaguknak és egymásnak s egyesíti ismétlen őket. És mennyiönk talál elég szórakozást a még viruló természetben, virágaiban, csodaiban, nap, mint nap, úgy, hogy alig jut pár óránk a társas élvezetekre, de midőn a természet bezárja előttünk szűkét, mintegy e parancsolattal bucsuzik tőlünk: menjetek, keressétek most már az örömet ott, ahol egyedül találjátok, a családok és jóbarátok társaságában! Innét van, hogy télen ma is sokkal élékenyebb a társaságos élet és sokkal több a mulatság, mint nyáron. És ez így volt minden népnél, minden időben és így is marad. Oh böles, edes anya a téli természet: mikor visszavonul önmagában, arra tanít, hogy forduljunk mi is mimagunkhoz, ember az emberhez s ha ő immár nem adhat nekünk a társaság örömeinek édességét, virágait. stb.

Nem tudom, de nekem, mint irodalommal foglalkozó embernek majdnem közömbös is, hogy Dicsőfi lesz-e a püspök vagy más. De ha a választási küzdelemnek magára csapó és sokszor szennyes tájékat vető hullámai el is sodornák őt a megérdemelt püspöki széktől, azt sok szavazattal felérőnek tarthassa és arra holtá napjáig büszke lehet Dicsőfi József, hogy az ő „Templomi gondolatai” segítettek megilletni egy kiváló regényíró és hogy néhány vonást szolgáltatott egy gyönyörű költői alak, egy a magyar lélekben fogant regényhős, Simándy Pál jellemrajzához.

Kiválóságukról ismert, kiállításokon is első díjakkal jutalmazott elsőkézből, feltétlen jóállással árusítjuk.

borsajtóinkat Péterfia-u. 73. sz. alatti raktárunkon „Debreczeni Vasöntőde és Géplakatosság”.

Régi bűn.

A kisteleki vértett. — Vallomás borközi állapotban.

— Fővárosi tudósítónktól. —

A Szegedhez közel lévő Kisteleken négy esztendővel ezelőtt rémes bűneset történt. Simon Lajos nevű embert vérbe-fagyva találták a vasuti töltés mentén. A koponyája baltával volt összezúzva, testén számos sebzés, vágás. A vizsgálat akkor eredménytelen maradt. Gyánu volt arra, hogy a boldogtalant a felesége és kedvese ölték meg, de bizonyíték nem volt rá. Így hát a vizsgálatot a csendőrség beszüntette akkor.

Most négy év után az egyik tettes, aki büntetésével azóta házasságra lépett, borközi állapotban vallomást tett. Bevallotta, hogy ő és mostani felesége, aki a tett idején az áldozat felesége volt, gyilkolták meg a szerencsétlen embert.

Tökölly László az illető, aki el is vette a meggyilkolt feleségét, régi szeretőjét. Köz tudomású lévén, hogy az asszony már férje életében kedvese volt a nála hét évvel idősebb legénynek, az egybekelés nem keltett nagyobb feltűnést. Egyesek ugyan gyanakodtak az új házaspárra, de miután a csendőrség ismételtelen nem tudott bizonyítékot fölfedezni, vigan élte napjait az áldozat volt felesége új férjével. Az emberek pedig idővel napirendre tértek a bűntény fölött, a feledés homályába veszett el a kegyetlen gyilkosság.

A gyilkosok oivakodnak.

A fiatalok házassága azonban nem volt boldog. A mézeshetek letelte után napirenden volt közöttük a veszekedés, a civódás. A férj az ivásra adta magát, folyton a kocsimában dőzsölt s ilyenkor ha hazatért, nagy családi háborúság zajának voltak tanúi a szomszédok. A napokban este is boros fővel tért haza az ember. Most azonban alig lépte át a küszöböt, rárohant az asszonyra, ütötte-verte s közben hangosan, magából kikelve ordította:

— Te gyilkos, te bűnös boszorkány. Megrontottad az életemet, nincs nyugtom egy percre sem, mióta azt a bitangáságot megoselekedtem veled!

— Ne bánts, ne verj Laci — nyöszörögte fájdalomban az asszony.

— De agyonütlek, mint te agyonverted azt a szegény embert. Eddig hallgattam, de most már nem bírom tovább. Hajt a lelkiismeretem, érzem, hogy megbolondulok, ha nem fedem fel a bűnünket.

— Este volt, — mondta. — Együtt szeretkeztem az asszonnyal, mikor belépett az ura. Már ekkor elhatároztuk, hogyha hazatér végezzük vele. Az asszony megkapta hátulról a mit sem sejtő embert, én pedig előkészített baltával egymásután háromszor a fejébe csaptam. Rögtön elborította a vér és hörögve roskadt össze.

— Meghalt?

— Akkor még nem. Az asszony elővett egy bicskát és azzal elmeteszte a gégejét és összeszurkálta. — Erre kiadta szegény a lelkét.

A vallomás során elmondta még Törköly, hogy az áldozatot talicskára tették és kivitték a vasuti töltésre. Azután felmosták a szoba földjét és eltakarították a bűnleket.

Mire vallomása végére ért, már ott volt a másik szobában a főbűnös is: az asszony. A férje vallomásával szemben tagadott mindent. Az ember ellenben még akkor is beismerte a gyilkosságot. A csendőrség az egyik bűnjelet, a baltát megtalálta a tettesek lakásán.

— Hát a bicska hol van, — kérdezték Törkölytől.

— Azt instállok eladtam egy barátomnak. Csak nem fogok azzal enni, amivel embert gyilkoltak.

A csendőrség mindkettőjüket letartóztatta és bekísérte a szegedi ügyészség fogházába. A vizsgálóbíró elé kerültek. Itt azonban már az ember is letagadott mindent. — Azt mondta, hogy részeg állapotban jelentette fel magát. Ő nem gyilkolt s az asszonyról sem tud semmit. Arra a kérdésre, hogy akkor miért ismerte be, azt felelte,

hogy a csendőrség veréssel kényszerítették a vallomásra.

Kihallgatás után külön-külön zárkába helyezték el őket s a királyi ügyészség szándékos emberölés bűntettéért indította meg ellenük az eljárást.

Fővárosi lapok a debreceni „Esti Hírlap”-ról Lapszemelvények.

A debreceni „Esti Hírlap” naponként foglalkozik a „Debrecen” c. lap ügyeivel, még legsajátosabb belső anyagi dolgaival is, amelyek pedig semmi összefüggésben sincsenek sem városi ügyekkel, sem püspökválasztással. Ugyazintén foglalkozik a lapnál dolgozó külső- és belső munkatársak stb. privát, személyes ügyeivel is, amelyek ismételtelen nem tartoznak a közre. Hát mi ezekre az izetlenségekre nem nyilatkoztunk. És nem is fogunk vele foglalkozni a jövőben, még ha azt állítaná is a kis *Estike*, — aminthogy ekhez hasonlókat többször állított, — hogy merényletet követtünk el a római pápa ellen, hogy ravasz fufanggal saját javunkra betáblázásokat eszközöltünk a lipótvárosi bazilikára, hogy eladtuk 20 koronáért Krassó-Szörény vármegyét a pojákoknak a hogy a Hauer Bertalan ezüst kanalait apránként összelopdosva, áruba bocsátottuk tucatonként és igen jutányosan Németh Andrásnak.

Azért, hogy a multkor egy havasi kürtös csalógnányról szóló vezércikküket méltó világitásba helyeztél egyik fővárosi laptársunk s mi figyelmeztetőleg az E. H. sok-sok ellenünk intézett izetlenkedéseire, közreadtuk az illető budapesti ujság róluk szóló cikkét, azt sziveskedtél tőlünk kérdezni, hogy nincs e nálunk *betyárbecsület*?! Hát ilyen becsületet, megvalljuk, csakugyan nem ösmernünk, de nem is akarunk ösmerni. — Mi csak egy becsületet ösmernünk betyárkodás nélkül. És ezt a becsületet meg is fogjuk védeni mindenkor.

Különböben pedig arról, hogy miként szerkesztik a kis *Estikét*, beszélnek a következő fővárosi lapközlemények:

Budapesti Napló (205. szám) augusztus 30.

„Hol van Debrecen? Földrajzról és térképesinál uraim, önök mindannyian mélyszégyen mély tudatlanságban sanyolnak. Azt hiszik és írják, hogy Debrecen a Tiszántulon van. Pedig dehogyan. Tessék csak elolvasni egyik debreceni ujságot, az „*Esti Hírlap*”-ot. Ugyanazt, amelynek van egy kürtös fújó csalógnánya, az mondja, hol van Debrecen. Ime:

„Ezek után nincs más hátra, mint tisztelelten értesíteni kell a világ összes földrajzkönyv csinálóját, hogy Debrecen nem Európában, nem a Duna-Tisza közén, hanem Kinában van.”

Tehát tessék vigyázni, tisztelt földrajztudós urak, Debrecen eddig a Duna-Tisza közén volt. S egyenesen onnan tette át a kis debreceni krajcáros Kinába. — *S valóban kezdjük mi is hinni, hogy csakugyan Kinában lesz Debrecen, mert ennyi tudással ott is lehet valaki ujságíró.*

Magyar Szó (201. szám) augusztus 29.

— *Tisza István gróf levele.* A tiszántuli püspökválasztás ügye igen élénken foglalkoztat két debreceni ujságot. Ezek közül az egyik kezdte meg tulajdonképpen a korteskedést egyáltalában nem helyesítható eszközökkel Erős Lajos mellett s megírta azt, hogy maga Tisza István gróf is, — aki pedig Dávidházy mellett foglalt állást s belement abba, hogy Dávidházy pártja a pótválasztáson Dicsőre szavazzon, — Erőst kívánja püspöknek. Ez a hír mindenfelé a legnagyobb megütközést keltette és senki nem hitte el, hogy Tisza egy megállapodás ellenére

Dicsőfi ellen legyen. A hír természetesen nem is igaz. Csak kortesfogás ez is, amit a debreceni lap jelöltje javára akart kihasználni. Míg a Tisza cáfolja azt meg, levelet írván a debreceni református egyház egyik vezetőemberének s levelében Dicsőfi mellett foglal állást. Ez azonban nem volt elég a korteskedő kis ujságnak. Merészen és minden további nélkül kijelentti, hogy ilyen levél nincs. Ilyet Tisza nem irt! Hiába adták ki szószert a levelet, a korteslap tagadta annak létezését, s kijelentette, hogy az csak apokrif levél lehet. Erre a másik lap, amely a levelet közölte, megírja, hogy a Tisza levele nálunk van: akarki meggyőződhetik annak hiteles volta felől. A helyes és természetes eljárás az lett volna, hogy meggyőződnék a kérdéses levél hiteles, vagy apokrif volta felől. A kortesujtság, a debreceni „*Esti Hírlap*” azonban nem teszi azt. Ő nem akar meggyőződni, mert akkor kénytelen lenne beismerni, hogy igenis, Tisza irt levelet s Tisza Dicsőfi mellett foglalt állást. Tehát a következőket írja arra az ajánlatra, hogy a levelet mindenki megtekintheti:

Hogyan lehetne megtekinteni, természetesen, hogy meg lehet! Csak hogy amikor valaki bemegy a levél megtekintése végett, az véletlenül a szomszédban lesz.

Ilyen határtalan bárgyu kifogáson lehet nevetni, bosszankodni is. Mi azonban elsősorban szégyeneljük, hogy magyar ujságírók (?) ilyen nevetséges kibúvókkal dolgoznak.

Hát egy bizonyos, az hogy a „Debrecen”-ről így nem szoktak a fővárosi lapok írni. Ellenben igen előkelő budapesti lapok számtalan esetben a „Debrecen”-re hivatkozással átveszik mindenféle rovat számára cikkeinket.

Ravatalon.

Kiss Albert halála.

(Saját tudósítónktól.) Ravatalon nyugszik már a nagy ember. — A ravatalt mélyszégyen gyász és részvét veszi körül, melynek bus sirámai szomorú bizonyosságát adják annak, hogy Kiss Albertben a református egyház, a közelet mily sokat veszített.

Tegnapra már az ország minden részébe elvitte a gyászirt a táviró. Mindenfelé részvét támadt nyomában, mert Kiss Albert hosszú életének áldásos nagyarányú tevékenysége, alkotó ereje, hazafiassága keresztül tört a keskeny helyi határon, nevét ismertté, személyét becsültté tette az egész országban.

Ma délelőtt fogják visszaadni Kiss Albert hült tetemeit az anyaföldnek, a Kossuth-utcai temetőben, a nagy elődök mellé. Porladó hamvaiban is egyesülni fog velük, akikkel életében is szellemközösségben volt, mert őt is azok a nagy magasztos célok vezették, mint a Révészeket, a Méliuszokat, Kiss Aronokat s a többi haló porukban is áldott, nagy debreceni papokat.

Kiss Albert hült tetemeit hétfőn este szállították a Sestakertből az egyházépületbe. A ravatalt a pompes funebres emberei a kora reggeli órákban állították fel a díszteremben, melyet földig gyászdrapériákkal vontak be. A széles ablakokat is fekete függönyök borítják, melyeken keresztül a verőfényes nyári nap csak halvány sávokban szűrődik be és vetődik rá a ravatalra, melyet koszorúk borítanak.

A ravatal körül délszaki növényeket helyeztek el. Diszruhás örök állanak az ajtónál őrt. Bent a félhomályból élesen kiválik az

érekoporsó, melynek két oldalán ez a felírás van:

Néhai Nt. Kiss Albert élt 70 évet. — Meghalt 1908. évi augusztus hó 30-án.

A ravatal fölötti baldachin két alsó oszlopáról két hatalmas nemzetiszín szallagos koszoru csüng le. Az egyiknek ez a felírása:

Felejthetetlen bölcs vezérének — A debreceni függetlenségi és 48-as párt.

A másik koszoru felírása ez:

A függetlenségi eszme bajnokának — A Debreceni Függetlenségi kör.

A terem telve van koszorúkkal, melyeken a következő felírások olvashatók:

Isten veled — Lenke. Szeretett jó atyánknak — Gyermekei. A nagy hazafinak és nemeslelkű barátoknak — Márton Imre. Tiszteletünk jeléül — A Kertész család. Szeretett nagybátyánknak — Bélteki Lajos és neje. Szeretett testvérnek és jó sógornak — Kiss Irma és férje Bélteki Albert. Megalkotójának — A ref. leánynevelő intézet. Kiss Albertnek, megdicsőült vezérének, atyai barátjának — Hálas kegyelettel Bakonyi Samu. Szeretett rokonunknak — özv. Hegy-megi Kiss Aroáné és családja.

Az est folyamán érkezett meg Justh Gyulának, a képviselőház elnökének hatalmas, gyönyörű koszorúja, melyet a küldő kivánsága szerint a sirhant fognak elhelyezni.

Az Egyházépületben a ravatalhoz ezéss napon át valóságos záradéklás tartott. Különösen a délelőtti folyamán keresték fel sokan a ravatalt, melyen ott feküdt az üvegfedelű koporsóban Kiss Albert szelíd vonásaival, melyeken még a rideg halál sem változtatott.

A gyászoló család fájó szívvel engedte át az egyháznak a nagy halottat, de nehezen is tudott megválni tőle. A család férfitagjai majdnem egész nap ott tartózkodtak az oly mélységesen gyászolt halott ravatala körül.

A részvét.

Minden formában óriási részvét nyilvánult meg a gyászeset nyomán. A családot tegnap körülbelül százötvenen keresték fel részvétnyilatkozatukkal, a társadalom előkelőségei közül. Tegnap fejezte ki a presbyterium részvétét annak elnöksége, Szele György, K. Tóth Kálmán, Simonffy Imre és Veosey Imre.

Később felkeresték a családot részvétnyilatkozatukkal: Kovács József polgármester vezetésével a város küldöttsége, Nagy Gyula igazgatóval a felsőbb leányiskola tanárkara, Márton Imre a függetlenségi párt elnöke, Dicsőfi József és neje és még nagyon sokan.

A városi tanács a személyes részvétnyilatkozaton kívül a következő iratot intézte a családhoz:

Mélyentisztelt

Nagyságos Asszony!

Mély részvéttel értesültünk azon nagy és pótolhatatlan csapásról, mely elsősorban ugyan Nagyságodat és tisztelt családját feledhetetlen emlékü férje, a páratlan családapa, néhai nagyiszteletű Kiss Albert ur elhalálzásával érte, de súlyosan és nehezen pótolható csapás az ő elhunytja a református egyházra is, melynek egyik, végső lehelleltéig buzgó és felette nagy munkát végzett lelkésze, egyházmegyei és egyházkerületi tanácsbírája, a ref. konvent és a zsinat tagja volt.

Nagyságod és közelebből családja, valamint az egyetemes és a helybeli ref. egyház nagy gyászából részt veszünk mi is, mert minket nemcsak mint egyéneket fűzött hozzá mély tisztelet és szeretet, hanem mint egy negyedszázadon át ott láttuk őt, mint tevékeny szereplőt, sőt sok helyen mint bölcs vezetőt a köz és városi ügyek mezején. Ott láttuk különösen mindenütt, hol a közművelődésről, jótékonyaságról, szépről, jóról és nemesről történt intézkedés vagy kezdeményezés és ahol szeretett városunk javáról volt szó.

Össze volt ő forrva a várossal és közgyűlésünk számtalan alkalommal élt az ő higgadt, bölcs és önzetlen tanácsával, melyek mindenkor a város javát célozták és mozdították elő.

Az ő elvesztése felett érzett őszinte és mély részvétünket amidőn ezennel kifejezésre juttatjuk, tiszteletteljesen tudatjuk, hogy az elhunyt kiváló férfiú emléket jegyzőkönyvünkben megörökítettük, temetésén testületileg részt veszünk és koporsójára koszorút helyezünk.

Vigasztalja Nagyságodat és családját a közrészvét!

Isten áldását kérjük Nagyságodra és gyászborult családjára!

Debrecen sz. kir. város tanácsának 1908 augusztus 31-én tartott üléséből.

Kovács József,
polgármester.

Részvét iratot küldtek:

Dr. Thaly Kálmán,

Dr. Bakonyi Samu,

Ilyés Bálint,

Kossuth Ferenc,

Justh Gyula,

Meskó László,

Dr. Tóth János,

Dr. Mezőssy Béla,

Hentaller Lajos Budapest,

id. Kiss Aron Budapest,

Kiss Kálmán N.-Körös,

Tompa Antal Budapest,

Petri Elek ref. lelkész.

Báthory Istvánné Rimaszombat,

Szelényi család Késmárk,

Csánky Bénéjámín lelkész Szeghalmon,

Csigly Andor lelkész,

Késmárki lyceum tanári kara,

Konc Akos,

Kolomay család.

Thaly Kálmán sürgőnye a következő:

Régi hű barátom elhunytát vérző szívvel siratom. Legmélyebb részvétem mellett Istent kérem vigasztalja Nagyságodat és gyászoló családtagjait. Én magam is gyöngékedem, fájdalom, nem utazhatom a temetésre olyan messzire.

Ujtátrafűred. Thaly Kálmán.

Dr. Bakonyi sürgőnye:

Márton Imre ügyvéd, függetlenségi pártelnök. Debrecen.

E percben veszem a lesújtó gyász hírt. Pártunknak küldöm fájdalmas részvételemet. Kiss Albert emléket szavakkal magasztalni hű dolog, elvesztését könnyekkel siratni eléggé nem lehet. A szomeru viszonylatásig ölelő barátod

Bakonyi Samu.

Tarcsa-fürdő.

A temetés.

A temetésre úgy a főváros, mint az ország minden részéből nagyon sok világi és egyházi előkelőség érkezik le. — A temetés sorrendjében annyiban történt változás, hogy a templomban az orációt F. Varga Lajos a költői lelkületű lelkész, a debreceni egyházmegye főjegyzője fogja mondani. A templomban Biky Károly szatmári esperes imádkozik, míg a sirnál egyik felsőbb leány iskolai tanár mond bucsuztatót. — A gyászszer-tartás a Nagytemplomban délelőtti 10 órakor kezdődik, megelőzőleg az az Egyházépület udvarán a koporsó mellett a főiskolai énekhar és a cántus gyászenékeket fognak előadni.

Mindennap korán reggel megjelenő lapunk előfizetési ára egy negyedévre 3 korona. Megrendelhető Arany János-utca 2. szám, Hungária épület, földszint 2 ajtó.

**Iskola
öltönyök
Gerőnél
Piac 41.**

Kossuth Ferenc betegsége.

Komplikációk. — Aggasztó hírek. — Müller Kálmán nyilatkozata.

— Fővárosi tudósítónktól. —

A beteg kereskedelmi miniszter állapotáról a mai nap folyamán igen nyugtalanító hírek kerültek forgalomban. Arról beszéltek, hogy eddigi csuzos bántalmához, amelyek roppantul gyötörték, komplikációk csatlakoztak, amelyek aggasztóvá teszik Kossuth Ferenc állapotát.

Sajnos, ezek a hírek nem egészen légből kapottak. — Azok a hírek, amelyek arról szóltak, hogy a kereskedelmi minisztert féloldali hűdés érte, nem felelnek meg a valóságnak. Erről szó sincs. Müller Kálmán főrendiházi tag, akihez kérdést intéztünk, eziránt megnyugtató választ adott.

Tény az, hogy Kossuth Ferenc betegségéhez komplikáció csatlakozott, mely azonban nem súlyos természetű. Ez a komplikáció abból áll, hogy bal térdén fájdalmas daganat keletkezett s míg az izzadásmány föl nem szívódik, addig a miniszter az ágyat el nem hagyhatja.

Dr. Müller Kálmán, Kossuth Ferenc házi orvosa kérdésünkre ezta választ adta:

A komplikáció nem súlyos természetű. — Lényegben a betegség csakis csuzos bántalmakból áll. A betegség okvetlenül meggyógyulna és pedig rövid idő alatt, ha a kegyelmes ur jobban kimelné magát. Sajnos azonban, ő kegyelmessége erről hallani sem akar.

Az összes szakreferenseket fogadja, tárgyal velök és ezzel tulerölteti magát. Ha megfogadja tanácsomat, hogy tíz-tizenégy napig pihenést engedne meg magának, nem dolgozna semmit, akkor ez idő alatt visszanyerné teljesen az egészségét és rendesen folytathatná működését a hivatalában.

Ez Kossuth Ferenc házi orvósának nyilatkozata. Egyébként tekintettel Kossuth Ferenc betegsége Szerényi József kereskedelmi államtitkárt táviratilag hívták vissza, hogy a kereskedelmi minisztérium ügyeit tovább vezesse. A távirat Lussin-Piccolóban érte utól az államtitkárt, aki egyelőre nem fordult vissza Budapestre, hanem egy

ujabb távirati jelentéstől tette függővé hazautazását s csak abban az esetben szakítja meg szabadságát, ha helyettesítéséről nem tudnak gondoskodni.

Budapest, szeptember 1. A miniszter még mindig nagybeteg. — Müller tanár szerint gyógyulását nagyban hátráltatja a túlzott szellemi munka, ami jórészt megbetegedését is okozta. Betegsége alatt is ágyában felülve dolgozik. Mindennek dacára a rövides javulásra alapos a kilátás, erős szervezete ismét győzni fog betegségén.

Iskola cipők

nagy választékban

Mandel

Lipót



cipő nagyraktárában

Piac-utca 40.

HIREK.

A nap krónikája.

Hamis pénzek Debrecenben. — A tolvaj panaszos. — Aki kenyérért kiássa a ház falát.

Az utóbbi időben nagyon elszaporodott a hamis pénz Debrecenben. Egymásután jönnek a becsapott emberek a rendőrségre panaszukkal. Különösen a hamis koronás, kétkoronás és ötkoronásokból van sok forgalomban.

Nagyon ajánlatos tehát, hogy jól vigyázzunk, milyen pénzt nyomnak a markunkba. Furesa helyzetbe kerül aztán az, aki jöhíszemüleg fizet a hamis pénzzel. Ilyen eset történt meg Szabó József hadházi gazdálkodóval is, aki régi magyar szokás szerint berándulván Debrecenbe, egy nagyot mulatott Sipos Ferenc Árpád-íeri kurta-koreszmájában. Mikor fizetésre került a sor, hamis pénzt adott a koreszmárosnak. Szóval könnyen megjárhatja az ember a mostani sok hamis pénzzel, legyen bár neki a legkevesebb köze is a pénzhamisításhoz.

Züllött leány állott panasszal tegnap a rendőrség előtt. Valami rossz fát tett a tűzre — lopott, zsebmetszett az ártatlan hajadon. Szemjesei Esztert jól ismeri, mint notórius, züllött alakot a rendőrség. Nagyon csodálkoztak tehát, amint panasszal állott elő.

Azzal vádolta a lakásadóját, hogy meglopta. Be is igazolódott ezen állítása. A legjobb az egészben az, hogy azt lopta el tőle gazdája — amit ő is lopott.

Először lefogja tehát ülni a derék leányzó a lopásért járó büntetését és csak azután állhat majd elő panaszával. Szóval nehéz panaszkodni annak lopásért, aki maga is tolvaj.

Sok mindenre megtanít a nyomor. Szinte lehetetlen dolgokat hallunk, amelyek mind egy falatka kenyérért történnek. A modern élet létküzelimében elvész a gyenge,

törékeny nemzedék. Mi a vágya mindenkinek, minthogy meglegyen a mindennapi kenyere?

A mindennapi kenyeret, ezt az örökké szükséges dolgot szerezte be nagyon különös módon Elek Gábor hajléktalan, földönfutó, tönkrement existencia.

Fülöp János konyári lakosnak kiásta a házfalát, hogy kenyérhez juthasson. Nem vitt el semmit a házból, pedig sok minden volt előtte — csak kenyeret. Csak azt a barna, puha, frissen sült kenyeret, amit az asztalon talált. Megmagyarázhatatlan a büns lelki világa.

Különbözik Elek Gábor nem volt mindig ott, ahol most van. Végzett ember, aki fokként jutott lejjebb és lejjebb a züllés útján. Utoljára földönfutó, üldözött szerencsétlen lett belőle. Kénytelen volt lopásból és rablásból élni. Út is ezéért sokat. Vácon, illyen tizenegy évi fegyházat töltött ki. Legutóbb Debrecenben ült két évi börtönbüntetésért — mert lopott. És miért lopott? Mert éhezett. A visszaesőt szigorúan büntetik.

A szerencsétlen, kenyeret lopott bujdosót most országjárta körözik.

— Gyűlés a husvizsgálat tárgyában. Szeptember hó 4-én, pénteken délután négy órakor a városháza kistanácstermében a husvizsgálat rendezésére kiadott szabályrendelet egyes intézkedései tárgyalására alakított bizottság ülést tart, melyen a vágóhídi igazgató, valamint a főorvos által idevonatkozólag beadott jelentéseket veszik tárgyalás alá.

— Megint vasuti szerencsétlenség. Kecskemétről jelenti egy táviratunk: Az Örkény felé épülő tranzverzális vasuton a kövek hordására szolgáló iparvasut vágányai meglazultak, minek következtében a mozdony kisiklott és lefordult a töltésről. Nagy János mozdonyvezető és Komlósi József fűtő a kazánból kiömlő tüztől és a csőrepedések következtében kiömlő forró víztől súlyos égési sebeket szenvedtek. A sebesülteket a kecskeméti kórházba szállították ápolás végett.

— A bössörményi hipnotizálás. Két esztendővel ezelőtt történt, hogy eg ik helyi lapban egy érdekes cikk látott napvilágot, amelyet Faragó Irén hajdubössörményi tanítónő írt báró Nyári Albert volt kultuszminiszteri fogalmazó ellen. Faragó Irén ebben azzal vádolta meg a bárót, hogy az a reá gyakorolt hipnotizáló erejét rutul kihasználta. Az ügy nagyon kényes, mivel Faragó Irén állításait ugyilátszik csak beképzelte, mint afféle ideges nő. Utoljára azután maga is elhipte. A heves vádakat szóró cikk eilen báró Nyári Albert e miatt sajtópört indított Faragó Irén ellen. Az ügy egy izben már esküdtszéki tárgyalás alatt volt, de ítéletet nem hozott a bíróság, mert elrendelte Faragó Irén elmebeli állapotának megvizsgálását. Az elmeorvosi vizsgálat szeptember 21-én lesz, a szakértő orvosok lesznek Láng Sándor dr., Horváth Arthur dr. és Horváth Károly dr. kórházi főorvos.

— Debreceni kőműves szerencsétlensége. Horváth István debreceni kőművest, aki jelenleg Hadházon dolgozik, tegnap borzalmas szerencsétlenség érte. A meszes láda rettenetesen összeroncsolta a testét, különösen a jobb lábát. Tegnap éjjel szállították be a debreceni kórházba.

— A szabóiparosok figyelmébe. A debreceni szabó iparosok állandóan félnek a budapesti Czennel és Mannheim cégtől. A szezon kezdetén mindig elárasztja a maga vigéceivel a debreceni ury közönséget és ezzel nagy károkat okoz a helybeli szabó iparosoknak. Amikor itt volna az ideje, hogy a debreceni szabómesterek is hozzá jussanak ahhoz, amit jól megérdemeltek, akkor elő áll egy budapesti cég és megrendeléseivel learatja a debreceni piacot. Két évvel ezelőtt egyik debreceni szabómester már lefűlletette a rendőrséggel Czennelék ügynökét. Ez az

ember tegnap óta megint Debrecenben van. A debreceni szabómesterek saját jól felfogott érdekükben felszólalnak és lépéseket tesznek a város iparát elnyomó cég ellen.

— Új zeneiskola Debrecenben. P. Nagy Zoltán zeneiskolájában a beiratások megkezdődtek. Tandij az alsó osztályokban 4 forint, a felső osztályokban 5 forint havonként. Hivatalos órák: d. e. 9—12-ig, délután 3—5-ig. Helyis g: Hatvan-utca 7. szám, emelet.

— A pinoérszakiskolába a beiratások f. hó 5-én, szombat d. u. 3—5 óraig eszközöztetnek az iskola helyiségében, Miklós-utca 3. sz. Az igazgatóság.

— Mulatozó betörő. Hirt adtunk lapunkban, hogy mily jó fogást esinált a rendőrség Dmeh János elfogásával. Most már a nyirbogáti gazságon kívül még több rendbeli betörés sült reá, amely miatt szintén megindult ellene az eljárás.

— Kerékpár tolvaj banda. Debrecenben nap-nap után tűntek el az utóbbi időben a kerékpárok. Valóságos kerékpártolvaj banda alakult meg, akik azután egész rendszeresen folytatták a biciklilopásokat. Radosta János és Juhász István voltak a banda vezérei. A rendőrség most üldözi a két notórius kerékpártolvajt, akik közül az egyik Budapestre, a másik Nagyváradra menekült. Erélyesen üldözik most őket és nem lehetetlen, hogy rövid idő alatt hurrokra kerülnek.

— Véres verekedés az Arpádtéren. Hiába változtatták meg a „Csicsogó” nevét, a Csicsogó azért csak Csicsogó marad, hiába lett külsőleg Arpádtér. Megint véres verekedést rögtönöztek a földmivések és a talyigások. Aki Forgács Gábor az idősebb és az ifjabb bejöttek mulatni Teglásról Debrecenbe. Éjjel tizenegy óra tájban veszték össze — mar alaposan beborozott — Takács János és Harangozó János talyigásokkal. Lőcsökkel és botokkal verték össze egymást. Súlyos testi sértést követtek el — azaz véresre verték egymást. A verekedő atyafiakat most a rendőrség vette párfogásába.

— Cigányok a rendőrségen. Egy szép fekete cigánykaravánt hoztak be tegnap a rendőrségre. Szerte-széjjel lopkodtak a városban Faraónak derék ivadéka. A festői csoportot azután bajos volt elhelyezni a rendőrségi szűk épületben. Utjára bocsátották tehát őket — illő fedezettel. Képtelenség birni ezekkel a szedett-vetett népséggel. Mikor jön el a boldog idő, amidőn oly állapotban leszünk, hogy rendezhetjük végre a cigányügyet. Egyszer, valahára.

— Egy ügyes fogás. Nemrég megirtuk, hogy mily különös módon tünt el Holló Imre vaggongyári kovácsnak két gyűrűje a „Telegdi” fürdőben. A rejtélyes módon eltűnt gyűrűnek nagyon érdekes története van. Ezt azonban mély homály fűdi. Sőt nagyon is mély homály, mivel akinek a gyűrűi eltűntek — boldog vőlegény. A kényes ügyben Tóth Sándor detektiv nyomozott nagy körültekintéssel és még nagyobb ügyességgel. Szinte csodálatra méltó az a nagy discretió, amely mellett sikerült a vizsgálatot befejeznie és a gyűrűket visszaadni jogos tulajdonosának, akik most a következő köszönetet teszik közé:

Nyilvános köszönet. Holló Imre és Szabó Erzsike ez uton nyilváníják elismerésüket és mondanak köszönetet ellopott jegy-gyűrűjüknek visszaszerzéséért Tóth Sándor detektivnek.

— Iskolakönyvek beszerzésére ajánljuk Antalffy József könyv- és papirkereskedését. Piac-utca 44.

— Szülők és tanulók figyelmébe ajánljuk a Hegedüs és Sándor-céget, ahol az összes iskolákban használt tankönyvek ódon és új állapotban beszerezhetők mindenféle papir-, író- és rajzszerekkel együtt.

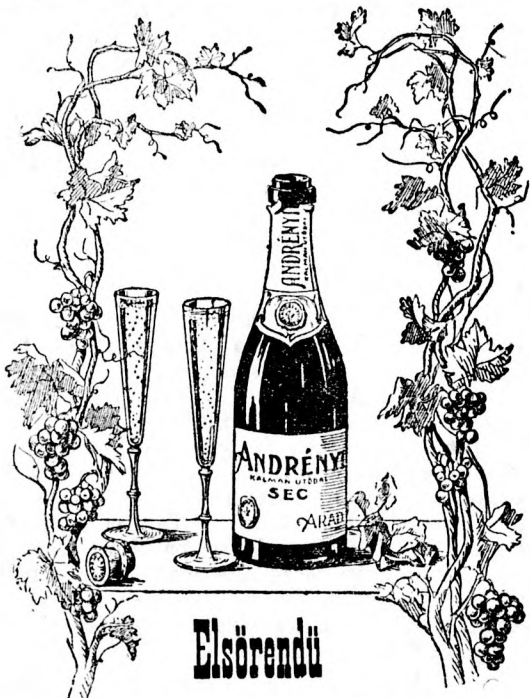
— Iskolakönyvek ódon és új állapotban Telegdi K. Lajos utóda, Eperjessy István cégnél beszerezhetők. Ugyanott mindenféle író és rajzszerek is kaphatók.

— Teljes ellátásra tanulósbli ellenőrzéssel elvállal 1—2 középiskolai tanulót ízr. tanár. Cim a kiadóhivatalban.

Találtatott egy forrás, ahol minden szülő és tanuló tankönyveit új és használt állapotban, ugyiszintén írószerek szükségletét a legolcsóbban szerezheti be. Saját érdekében áll tehát Aczél Henrik modern antiquariuma könyv- és papirkereskedését felkeresni. — Piac utca 24. a ref. kistemplommal szemben. Telefon 575.

— **Tanár, tanuló kosztosokat elfogad. Tomtató-utca 14. szám.**

Iskolai táskák, tenta tartók, fésülködő tükrös dobozok, fésük, hajtük, ruha, haj és fogkefék, a legolcsóbban kapható Mentze Henrik áruházában Kossuth-utca 4. sz.



Elsőrendű

terméke a magyar pezsgőgyártásnak, melyben a francia jelleg kifejezetten érvényesül s mint ilyen a francia pezsgőket pótolni van hivatva. Kapható minden elsőrangú fűszerkereskedésben, kávéházban és vendéglőben.

67 vagy 48.

Zboray Miklós beszámolója.

Marcali, szept. 1.

(Saját tudósítónktól.) Zboray Miklós dr. országgyűlési képviselő vasárnap tartotta kerülete két legnagyobb községében, Kéthelyen és Marcaliban, beszámolóját. A képviselőt Kéthelyen Fekete Zsigmond jószágfelügyelő, Marcaliban pedig Bernáth Béla dr. ügyvéd biztosította a választók bizalmáról és szeretetéről.

Zboray beszámolójában a fuzióról is megemlékezett. Szerinte a főbb vonásaiban Andrásy és Kossuth között már tényleg létre is jött. Nem ismeri a megállapodást, de tekintettel arra, hogy az alkotmánypárt vezérei, gróf Andrásy Gyula és Széll Kálmán az év folyamán és különösen a tavasszal, mikor a fuzió megállapodásai a vezérek között köttetnek, folyton a 67-es kiegyezés csodás voltát, maradandóságát hangoztatták, míg ezzel szemben Kossuth Ferenc ugy Pécsen, mint csak röviddel megelőzőleg Budapesten egy banketten azt állította, hogy nemsokára egy táborban, a negyvennyolcas függetlenségi táborban lesz az ország, fokozott kíváncsisággal várja, hogy most már melyik párt vezéreinek álláspontját fogja kifejezni az új program?

Azt hiszi, fölfelé 67-es, lefelé 48-as lesz, vagyis reáhelyezkedik a 67-es alapra, hogy ezen az alapon igyekezzen kivívni a 48-as eszméket a Felsőházban egyetértéssel és akkor, mikor azokat békés eszközökkel kivívni lehet. Majd ha a program ismeretes lesz, fog a néppárt is állást foglalni, fuzionál-e vagy fennmarad mint külön párt a többi pártokkal koalícióban, avagy még

koalícióban sem marad, hanem külön halad. A maga részéről nem fektet súlyt a közjogi különbségekre, 67-esnek hívja-e valaki magát vagy 48-asnak; 67-es alapon is meg lehet tagadni az ujoncot, viszont 48-as alapon is be lehet menni a delegációba és fel lehet emelni a kvótát. Az egész 67-es és 48-as megkülönböztetés jelszó, mellyel nem törődik, mert a lényegét abban látja, hogy a magyar nemzeti állam kiépítésére, a polgárok szellemének és erkölcsének fejlesztésére és vagyoni megerősödésére törekedjünk.

Távirat és telefon.

A király Magyarországon.

Bécs, szeptember 1. A király állapota most már teljesen megnyugtató. Szeptember 8-án jön le Budapestre. Magyarországi szereplése Popovits banjalukai patriarcha beiktatásával fog kezdődni. Ezután következik a magyarországi időzés programjának többi pontja, közöttük a bolgár fejedelem fogadása. — A Felsőház október elején fog visszautazni Bécsbe. Visszautazását a közvetlenül a delegációs ebédok előzik meg.

Óriási tűz Déván.

Déva, szeptember 1. Dobrán és Markovics fakereskedők itteni félmillió öl tüzihasábfájok kigyuladt. A tűz rémségei minden képzeletet felülmúlnak, az oltást megkísérelték, de aligha vezethet eredményre, mivel az óriási hőség miatt a tűz megközelíthetetlen.

Újabb vasuti szerencsétlenség.

Gyöngyös, szeptember 1. A Vámosgyőr és Gyöngyös közötti vicinális vasuton nagy szerencsétlenség történt. A vonat Gyöngyös — Halász állomáson kisiklott. A kocsik egymásra szaladtak.

Nagy tűz Sarajevóban.

Sarajevó, szeptember 1. Ma nagy tűz dühögött a városban. 5 ház égett le és négy ember halt borzalmas tűzhalált.

Áru- és értéktőzsde.

— szept. 1 —

A határidőzset.

Az árak 50kilogrammonként.

	Kezdete	Változás
Buza októberre	1123	1125—1120
Buza májusra	—	—
Buza áprilisra 1909	1153	1155—1151
Rozs májusra	—	—
Rozs októberre	928	926—925
Zab áprilisra	—	—
Zab májusra	—	—
Zab októberre	804	801—802
Tengeri júliusra	—	—
Tengeri augusztusra	—	—
Tengeri májusra 1909	725	726—724

Eladó

egy db POLKE-féle 4 lóerejű légszesz-motor

teljes felszereléssel együtt. — Értekezheti Debreczen sz. kir. város könyvnyomdájában, ahol a motor üzemen megtekinthető.

Iskola cikkek

könyvtáskákat, könyvszlijakat, tokk és tolltartókat, tentatartókat, palatáblát, írót, tollat és köllronokat csakis a

Párisi nagy bazárban

lehet olcsón vásárolni.

Találmányok és fogalmak

Keresünk folyton jó és szabadalommal védhető találmányokat átvenni és értékesíteni azonnali magas készpénz fizetéssel vagy nyereségrészesedéssel az egész szabadalom tartósága alatt

Találmányok melyek még nem állnak hivatalos védelem alatt. Általunk eszközöltetnek, illetve megeresztetnek.

Ugyiszintén minden szabadalomjogos és szabadalomműszaki ügyekben költségmentesen adunk felvilágosítást.

Ajánlatok intézőndők: Patentanwälte Ingenieur Krug und Professor Aquilar Basel (Schweiz) Freiestasse 32.

Szabadalmi hivatal találmányok és szabadalmak eszközölése és értékesítésére az összes országokban.

A kérdések duplaportóval látandók el.

Ha idő előtt

gyengének érzi magát, ha az ifjúkori mértéktelen életmód utóbajai korán jelentkeznek, kérje alábbi címtől az ingyen könyvecskét. Megtalálja ebben az erősödésre vezető legjobb tanácsokat. **VHYRA Társaság** Budapest, V., Váci-körút 78. sz. II. 14.

Császárfürdő Budapest.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kénes hévízü gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák-, török-, kő- és márványfürdők; hőlég-, szénasavas- és villamos vízfürdők. Ivó-kúra. 20 kényelmes lakosztoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Prospektust ingyen és bérmentve küld

1922

Az Igazgatóság.

Aki hirdetni akar

még pedig sikerrel, az forduljon az **Általános Tudósító** (Leopold Gyula) hirdetési osztályához, B. pest, VII., Erzsébet körút 41., ahol hirdetéseket az összes létező bel- és külföldi hírlapokban és naptárakban kiváló szakértelemmel, lelkiismeretesen, pontosan és szolid áron eszközölnék. Több mint 200 naptár kizárólagos képvisellete, vidéki lapok központi hirdetési osztálya számos hírlap kizárólagos kezelősége. Díszes újságkatalógus, képes naptárjegyzék felvilágosítással díjmentesen.

Bankegyesület

részvény társaság

Debreczen, Piac-utca 72. szám alatt.
Foglalkozik a banküzlet összes ágazataival.

Leszámítól váltókat, utalványokat, nyílt tételeket stb.

Törlesztéses vagy kamatozó kölcsönt nyújt bekebelezés mellett földbirtokokra és házakra.

Előleget ad értékpapírokra, árukra stb.

Átvész tőzsdei megbízásokat.

Elfogad betéteket könyvecskékre, folyó (ch-ek) számlára, pénztárjegyekre es

Vállalkozik minden egyéb banküzlet kötésére.

Az igazgatóság.

Nyelv és irodalmi intézet

Debreczen, Piac-u. 9. sz.

Előleges értesítés.

Tisztelettel hozzuk a t. közönség tudomására, hogy intézetünket **folyó év szeptember hó 3-án** megnyitjuk és beiratásokat már most elfogadunk fentjelzett helyiségeinkben.

a) **Nyelvtanfolyamokra:** német angol, francia, olasz, esetleg a magyar nyelvre.

b) Német, francia, angol, olasz **kereskedelmi levelezésre.**

c) **világirodalom történetét, művésztörténetét és esztétikáját.**

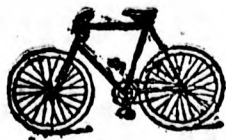
A nyelvtanfolyamokat a Berlitz-módszer szerint vezetjük, a tanítvány az első leckeórától kezdve csakis a megtanulandó nyelvet hallja s beszéli. Nyelvtanáraink kiválóan képzett külföldi (ugyanazon nemzetbeli) tanárok. A többi tanfolyamokon ugyancsak elsőrendű tanárok oktatnak.

Tandij havi 10 korona.

Magán és cerele-tanítás. Nappali és esti tanórák. Prospektusunkat ingyen és bérmentve küldjük.

Az igazgatóság.

Kerékpár, varrógép,
gramafon, villamos-



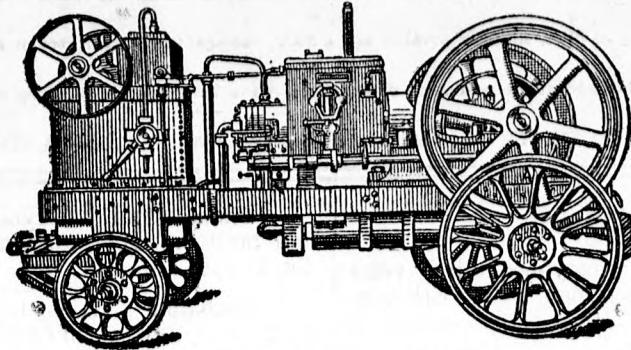
sági cikkek és mindennemű alkatrészek állandó raktára. Nagy választék lemez-ujdonosságokban. Elvállalunk villamos felszereléseket, mindennemű mechanikai készülékek javítását, vas- és fémestergályozást, zománcolást, nikkellezést és az összes e szakmába vágó munkákat szakszerűen és pontosan készítjük.



Geller és Németh
Debreczen,
Hatvan-utca 8. szám.

Eredeti „O T T O“ benzín motorok cséplési célra.

Saját műhely!
IX. Mester-utca
81. szám alatt.



Saját műhely!
IX. Mester-utca
31. szám alatt.

továbbá benzín-, petrolin-, légszusz és szivógáz motorok faszén, antracit és koksztüzelésre 1-1500 lóerőig LANGEN és WOLF motorgyár BUDAPEST VI., Váci-körút 59.

FAZEKAS IMRE

Villamos-világítás és Erőátviteli Vállalata az Egyesült Villamossági és Képgyár R. T. képviselője. Iroda Debreczen, Piac-utca 77. szám (az udvarban). — Telefon szám 567.

Elvállal Villamos Világítási berendezéseket, lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére a legszolidabb kivitelben erőátviteli motorberendezéseket. Nyomdák, műhelyek, szivattyúk stb meghajtására a leghasznosabb kivitelben, Telefon és szobacsengő berendezéseket.

Szállít mindennemű szerelési anyagot, csilárokat, dynamó-gépeket, motorokat, műszereket. iv- és izzólámpákat dr. Just Wolfram lámpákat, Tervek és költségvetés díjtalan.

Eladó

6 hold majorsági föld

épületekkel felerészben fajszoállóval beültetve közel a városhoz. — Értekezhetni:

Vályi Nagy Gusztáv ügyvéddel Csapó-utca 22. szám.

Iskolás-

gyermek részére, kész fehérneműk zsebkendők, harlányák, paplanok, matracok, pokrókok, (flanell takarók) és ágyterítők legnagyobb választékban s legjutányosabb áron kaphatók

Kardos László

vászón- és kelengye-üzletében

Debreczen, Kossuth-u. 9.

Dr. KARDOS SAMU

és
dr. GÁBOR JENŐ

társ-ügyvédi irodája f. évi augusztus 16-tól kezdve Ipar- és Kereskedelmi Bank, Piac-u. 58. sz. a. palotájában I. emelet 14. ajtó szám alatt van.

Mütrágya!

Foszfor, légeny- és káli trágyák! Száritott feká és száritott sertétrágya! **Elsőrendű szőlőtrágyák** waggonszámra legjutányosabban megrendelhető.

Klár Andor

bank- és áruüzletében

Debreczen,
Miklós-utca 23. sz.

Ugyanott kőszén mész, waggonszámra 1-3 évre, kötésre vásárolható.

Bankosztály!

Törlesztéses, kötvény és váltókölcsönöket folyósít.

Telefon 210.

Telefon 210.

Földes Sándor

elektrotechnikai vállalata

Debreczen nagytrafik udvar.

Legolesóban és szakszerűen készít villamos világítási- erőátviteli berendezéseket, házi és magán telefonok, villanycsengők berendezését és évi jókarban tartását, valamint minden e szakmába vágó legkomplikáltabb munkát.

Okulárium

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 15. félemeleten. Wien, I. Kärtnerstrasse 39. Megfelelő szemüvegek ingyenes orvosi rendelés naponta 9 órától 7-ig Márkus dr. vezetése alatt. Szemüvegek és orrcsüptetők 3 koronától feljebb. Színházi és távcsövek minden kivitelben dus választékban.

Zeis-Trieder látcsövek.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja: 10 szög 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel szedett szó 6 fillér.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg bekezdetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Ajánlat.

Peérban (Szilágymegyében) 100 véka finom faju téli alma helyben eladó. Értekezhetni Szent Anna-u. 32.

Tankönyvek legjobban Antalffy Ferenc könyvkötészetében köttetnek Piac-u. 31. és Hal-u. 6. sz.

Mindennemű férfi és női kalapok tisztítását a legdivatosabb forma szerint és a legjobb kivitelben a legjutányosabb árak szerint készíti özv. Kiss Gáborné utóda BORZA ISTVÁN kalapos fizlete Debrecen, Főpiac, (Stenczinger ház). Cilinderek azonnal vasaltatnak.

Hegedű órákat adok koronájával. Cim a kiadóban.

Eladó az Ondódon 29 öl szántóföld új épülettel a Vedres dűlőben, ára 3400 frt, 500 forint teherrel. Értekezhetni özvegy Cserezyés Ferencnével ugyanott.

Jámor Zsigmond kárpitos, szalongszabó behuzást, diványokat, matracokat, javításokat jutányosan vállal. (Rákóczy) Meszena-utca 2. sz.

8600 forintra becsült jövedelmező ház megvehető 3500 forinttal. Cim a kiadóba.

Joghallgató keresztény házhoz nevelőnek vagy instruktornak ajánkozik. Cim a kiadóhivatalban.

Jó fehérnemű varrónő urnók pártfogását kéri. Cserepes-u. 7.

Az Ebesen, a vérvolgyi megállónál, közvetlen a vasut mellett 32 és fél katasztrális hold föld a rajta levő épületekkel együtt eladó. Értekezni lehet: Miklós-utca 39. sz. a.

Gázszterek jutányos árban eladók. Arany János-u. 2. II. em.

Boros hordók használt és új, minden nagyságban és mennyiségben kaphatók Péterfia 76. sz.

Mérlegképes könyvelő esti könyvelést keres. Cim a kiadóban.

9 boglya széna és egy kazal árpa-szalma eladó. Értekezhetni Lóki Sándor megyei hajduval.

A nagyoseről pusztához tartozó 38 katasztrális hold föld a mai naptól több évre kiadó. Értekezni lehet Mester-u. 31. sz. alatt.

Fényképező géz 18-18. nagyság, teljesen új, 3 dupla kazettával, Zeus auastigmátal és hozzá való teljes felszereléssel jutányosan eladó Burgondia-utca 3. szám.

Jókarban levő konyhaág és íróasztal jutányosan eladó, Burgondia-utca 3. sz. alatt.

Ki akar

legjutányosabb és szakszerűen telefonokat, villamos csengőket, számjelzőket, tűz- és betörés elleni villamos jelzőket berendeztetni? az forduljon **Földvári L.** Debreceni első elektrotechnikai gyár- és villamos szerelési vállalatához. Kossut-utca 1. sz., (az udvarban.) Telefon 168. sz. Tanuló felvétetik.

Cimbalmozni jutányos áron, legalaposabban tanít, kottából, vagy anélkül Sélly Sándor Darabos-utca 57. sz.

Cimbalom pedálos, teljesen új, gazdagon díszítve, gyönyörű hanggal, melynek értéke 500 korona, most minden áron azonnal eladó. Darabos-utca 57.

Elköltözés miatt, egy szoba konyha azonnal kiadó. Török Bálint-utca 14. szám.

Osemogeszőlő Kálmánhegy Mórné „Katalin” telepén (ezelőtt Vadász-telep) kilója 16 kr. Házhoz szállítva 5 kilótól 18 kr. Városi árusítás Baththyányi-u. 14. Telefon 192.

Kereslet.

Varróleányok női szabónőhöz felvétetnek. Fenyőne Zugó-u. 6.

Teljes ellátást keresek (kóser kosztot és különbejáratu szobát) két gimnazista fiam részére intelligens izr. családnál. Egyik fiu 16, a másik 17 éves. Cim id. Kohn Márton Komádi Biharm.

Ügyes és szolid varrónő felvétetnek Vanger Sándor és társánál Battyányi-u. 1.

Álló íróasztal, továbbá copirprés és egy nagy íróasztal sürgősen megvételre kerestetik. Lorántffy-utca 13. szám alatt.

A bőr ápolása kötelesség az egészség érdekében s erre legalkalmasa szer a **MOLLITERGIN,**

mely megőrzi a bőr (az arc- és kézörnek) üdeségét, hamvasságát, rózsaszínben játszó fehérségét. Megszünteti a kézörösséget. Az eldurvult, kirepedezett és szélkifujta arcot vagy kezét, a legrövidebb idő alatt fehérré s puhává tesz! Poudre alá is igen ajánható! Hatása gyors és biztos! Mint bőrápoló szer páratlan! Teljesen fémmentes és ártalmatlan! Egy üveg MOLLITERGIN ára 1 K. Készítő helye s főraktára Mihalevits Jenő gyógyszerháza a „Kigyó”-hoz Debrecenben, Főpiac 31. sz. alatt, a Városházzal szemben.

Villamos-világítási és erőátviteli berendezések, lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T. debreceni építésvezetősége (Piac-utca 72. sz.) által készítettnek.

Szakszerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek **díjtalanul** szolgál. **Villagítótések, csillárok és szerelvények dus választéka.** Telefon szám: 568. 1063

Intézeti fehérneműek

előírás szerint. — Matracok — paplanok — ágyhuzatok — Flanell takarók — esőernyők — gallérok — nyakkendők — zsebkendők — harisnyák

Dorogán és Somossynál

Debreczen,

*** Kistemplombazár. ***

Az

Ott Károly utóda

cég áruháza

Kossuth-utca 2. (városháza alatt)

feloszlik.

A raktáron levő kézimunka

vásznak

rendkívül olcsó árérték

lesznek elárusítva. 7



BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

Kitünő hatásu vese- és hólyagbajoknál.

Szénsavdus, kellemes, savanykás ízű, vasmentesített.

* RENDKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ. *
Üdit, gyógyít. Orvosilag ajánlva.

Ivógymódrára használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitünő hatásának bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség: **Muschong buziasí gyógyfürdő igazgatósága Buziasfürdőn.** Debreceni főraktár Grünberger és Glück cégnél.

Nyomatott Debreczen sz. kir. város könyvnyomda-vállalatánál.